

**Інформація**  
**про хід виконання обласної Програми поліпшення вивчення**  
**української мови у загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням**  
**мовами національних меншин**  
**у 2019 році**

Завдяки прийнятій рішенням обласної ради від 14.06.2016 № 357 Програмі поліпшення вивчення української мови у загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням мовами національних меншин в області з 2016 року вдається вживати додаткових заходів для забезпечення ефективності процесу навчання у закладах загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин.

Це і сприяння в організації, впровадженні та розвитку мультилінгвального (багатомовного) навчання у закладах освіти області; забезпечення підтримки авторських колективів із питань розробки експериментальних підручників з української мови та літератури, посібників, угорсько-українських та українсько-угорських, румунсько-українських, українсько-румунських та інших словників, довідників, хрестоматій, навчально-методичної додаткової літератури тощо.

Зокрема, у 2019 році цю системну роботу було продовжено. Так, з метою створення належних умов для вивчення державної мови у закладах освіти з навчанням мовами національних меншин, що є учасниками регіонального експерименту „Поглиблене вивчення української мови в 5 – 9 класах у загальноосвітніх навчальних закладах (класах) з угорською мовою навчання”, за кошти обласного бюджету, передбачені на виконання Програми, у сумі 170,0 тис. грн було надруковано підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти (класів) з навчанням угорською мовою накладом 455 екземплярів.

Упродовж 2019 року педагоги області стали активними учасниками науково-практичних конференцій, семінарів, тренінгів, засідань за круглим столом з питань удосконалення освітнього процесу, впровадження у навчально-виховну практику закладів освіти з навчанням та вихованням мовами національних меншин новітніх педагогічних та наукових технологій, інтеграції національної освіти і культури у європейський освітній простір.

Так, 12 – 14 лютого 2019 року в м. Київ Міністерством освіти та науки України спільно з Фондом Innove (Естонія) в рамках проєкту „Підтримка діяльності українських шкіл та Міністерства освіти і науки у галузі багатомовної освіти” проведено тренінг, у роботі якого взяли участь педагогічні працівники Глибокопотіцької загальноосвітньої школи I – III ступенів, де учні навчаються румунською мовою, та Дерценської загальноосвітньої школи I – III ступенів з навчанням угорською мовою.

25 – 28 березня 2019 року проведено мовні табори „БомбеЗНО” для 200 випускників закладів загальної середньої освіти з навчанням угорською мовою.

8 – 29 березня 2019 року на базі Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II відбулася міжнародна науково-практична

конференція „Виклики 21 століття у сфері середньої та вищої освіти Східної та Центральної Європи в процесі реформування освіти”, метою якої було обговорення оновлення змісту освіти на основі результатів педагогічних та психологічних досліджень та поширенні зразкових практичних вмінь та навичок.

Для популяризації вивчення державної та іноземних мов, організації активного літнього відпочинку учнівської молоді в області, в межах проєкту „Фінська підтримка реформи української школи „Навчаємось разом” (за фінансової підтримки Європейського Союзу) організацією GoGlobal з 12 по 23 серпня 2019 року на базі Яношівської загальноосвітньої школи I – III ступенів Берегівської районної ради, Берегівської гімназії Берегівської міської ради, Великоберезької загальноосвітньої школи I – III ступенів Берегівської районної ради, Свободянської загальноосвітньої школи I ступеня Берегівської районної ради проведено денний мовний табір „БомбеЗНий GoCamp”. Його учасниками стали 250 школярів, які займалися за двома програмами, розробленими для дітей двох вікових категорій: початкова програма – для дітей віком 8 – 12 років і середня програма – для дітей віком 13 – 15 років, цікавий та змістовний освітній процес забезпечували вчителі української та англійської мов Закарпатської області та інших регіонів України.

13 листопада 2019 року представники закладів вищої освіти та інших інституцій і організацій з України, Угорщини, Румунії, Словаччини мали змогу взяти участь у Міжнародній науковій конференції „100 років Закарпаття. Наука, яка створює цінність: використання результатів угорських суспільно-наукових досліджень на Закарпатті”, що проходила на базі Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II.

17 липня 2019 року в м. Львів, з метою підвищення педагогічної майстерності щодо застосування сучасних методик викладання української мови як державної для здобувачів освіти, рідна мова яких не належить до однієї з українською мовної групи, 19 педагогів області, серед яких учителі початкових класів, учителі української мови і літератури закладів загальної середньої освіти з навчанням угорською та румунською мовами, методист Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти, взяли участь у Літній академії, що проводилася в межах проєкту „Фінська підтримка реформи української школи „Навчаємось разом”.

6 грудня 2019 року відбулася зустріч за круглим столом міністра освіти і науки України з керівниками угорських товариств щодо розробки нормативних документів, програм і стандартів, підготовки вчителів, видання підручників та словників тощо.

З метою забезпечення реалізації прав і свобод національних меншин у сфері здобуття освіти всіх рівнів та відповідно до Правил проведення I, II, III етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у Закарпатській області за рішенням журі у разі потреби предметно-методичні комісії на всіх етапах проведення олімпіад забезпечують переклад завдань мовою національних меншин.

Крім того, щороку проводяться I – IV етапи олімпіади з угорської, а також з румунської мов та літератур для закладів загальної середньої освіти з відповідною мовою навчання.

У закладах освіти області впроваджується мультилінгвальне (багатомовне) навчання. Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України 08.02.2016 № 95 „Про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів Закарпатської, Одеської та Чернівецької областей” дошкільному навчальному закладу № 42 (загального розвитку) Ужгородської міської ради та спеціалізованій загальноосвітній школі I–III ступенів № 4 із поглибленим вивченням словацької мови Ужгородської міської ради надано статус експериментальних навчальних закладів всеукраїнського рівня. Дослідно-експериментальна робота на тему „Формування багатомовності дітей та учнів: прогресивні європейські ідеї в українському контексті” проводиться з метою перевірки ефективності застосування освітнього середовища нової якості. Зазначена робота проводиться у межах реалізації проекту „Багатомовна освіта в Україні”.

Спостерігачами зазначеного проекту є Виноградівська загальноосвітня школа I–III ступенів № 3 імені Жігмонда Перені Виноградівської районної ради Закарпатської області та Білоцерківська загальноосвітня школа I–III ступенів Рахівської районної ради Закарпатської області.

Для закладів загальної середньої освіти з навчанням угорською мовою укладено підручники, які пройшли конкурсний відбір: „Українська мова. 3 клас”, „Літературне читання. Угорська мова. 3 клас”, „Угорська мова. 11 клас”. Створено електронні варіанти навчально-методичних матеріалів для забезпечення вивчення угорської мови у закладах освіти з українською мовою навчання.

Завдяки реалізації заходів Програми вдалося досягти зміцнення статусу української мови як державної, створити і видати підручники нового покоління та необхідну навчально-методичну літературу.